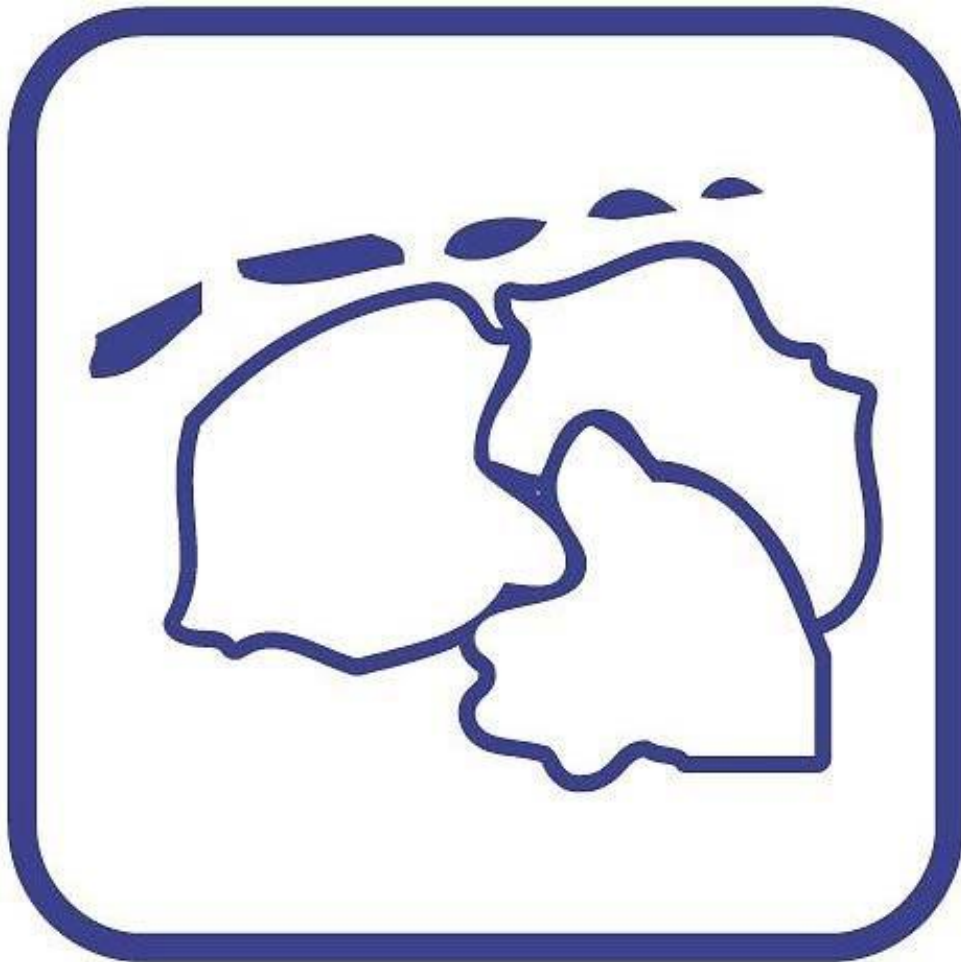

Jaarverslag 2018

Regionaal Beleidsplan Veiligheid
2015-2018

Noord-Nederland

Voorwoord

In dit jaarverslag beschrijven we gezamenlijk onze inspanningen op de prioriteiten en ambities uit het Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2015 – 2018 over het jaar 2018. Het verslag is samengesteld uit input van alle gemeenten, de politie Noord-Nederland en het Openbaar Ministerie Noord-Nederland.

Dit is het zesde jaarverslag over de voortgang op de afspraken uit het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland. Terugkijkend, is één van de constateringen dat net als de samenwerking tussen gemeenten in Noord-Nederland, ook de samenwerking tussen gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie in de afgelopen jaren steeds intensiever wordt en zich positief ontwikkelt.

De veiligheidssituaties per gemeente in Noord-Nederland lopen uiteen. Zo zijn er gemeenten op de Waddeneilanden, stedelijke gemeenten en gemeenten met vooral een plattelandskarakter.

We blikken terug op onze vijf prioriteiten jeugd en veiligheid, geweld, woninginbraken, grootschalige incidenten en evenementen en georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit. Per prioriteit geven we een toelichting op de concrete afspraken met waar nodig een cijfermatige onderbouwing. Daarnaast kijkt de politie terug op de landelijke prioriteiten van de Nationale Veiligheidsagenda.

De integrale samenwerking op het gebied van het tegengaan van georganiseerde criminaliteit heeft zich in 2018 nog verder ontwikkeld. Casuïstiek wordt bij het RIEC ingediend en de integrale stuurcommissie is verantwoordelijk voor het proces van wegen en kiezen en het toekennen van capaciteit. Op deze manier realiseren we op regionaal niveau samen een stevige, bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.

We gaan verder met het vormgeven van goede politiezorg in samenspraak met het lokaal gezag. Een belangrijk speerpunt, waarbij we inwoners ondersteunen bij initiatieven, die leiden tot een meer veilige woonomgeving. Het is van belang, dat we ook in tijden waarin er veel op ons af komt aandacht blijven houden voor doorontwikkeling en intensivering van de aanpak van ondermijningscriminaliteit, de beleidsprioriteiten en het oplossen van lokale veiligheidsproblemen.

Peter den Oudsten,
Regio burgemeester

Gery Veldhuis,
Politiechef

Guus Schram,
Hoofdofficier van Justitie

Inhoudsopgave

1. GEZAMENLIJKE PRIORITEITEN IN NOORD-NEDERLAND	4
1.1 Jeugd en veiligheid	4
1.2 Geweld	6
1.3 Woninginbraken	9
1.4 Grootschalige incidenten en evenementen	11
1.5 Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit	13
1.6 Actuele ontwikkelingen	17
2. NOORDELIJKE VERTALING LANDELIJKE VEILIGHEIDSTHEMA'S	19
2.1 Cybercrime	19
2.2 Fraude	19
2.3 Kinderporno	20
3. BIJLAGEN	21
Bijlage 1: Algemene cijfers criminaliteit Noord-Nederland	21
Bijlage 2: Cijfers politie en Openbaar Ministerie 2018	23

1. GEZAMENLIJKE PRIORITEITEN IN NOORD-NEDERLAND

1.1 Jeugd en veiligheid

Ambitie

Kinderen moeten veilig kunnen opgroeien. Iedere betrokkene, van ouder tot professional, neemt daarvoor verantwoordelijkheid vanuit zijn/haar rol. Door een gezamenlijke preventieve aanpak wordt voorkomen dat jongeren ernstige overlast veroorzaken en terecht komen in het criminele circuit. Daar waar al sprake is van ernstige overlast en/of criminaliteit, wordt dit door een sluitende ketenaanpak effectief aangepakt. Door een preventieve aanpak op het gebied van veilig internetgebruik zijn jongeren en hun ouders zich bewust van de risico's van internetgebruik en daardoor weerbaar.

Beeld

Uit onderzoeken is gebleken, dat de geregistreerde jeugdcriminaliteit in Noord-Nederland in de afgelopen tien jaar fors is afgenomen en blijft afnemen.

Bureau Beke geeft aan, dat de daling van de geregistreerde jeugdcriminaliteit ten dele reëel is en ten dele het gevolg is van registratie-effecten: prioriteit in de opsporing en verandering in het werkproces. (Realiteit of registratie-effect; van Ham, Bervoets, Scholten, Ferweda; Bureau Beke, WODC 2018)

Deze daling van jeugdcriminaliteit lijkt het gevolg te zijn van een verplaatsing van criminaliteit van de straat naar de digitale wereld. De opkomst van de smartphone en de populariteit van social media, die de vrijetijdsbesteding van jongeren hebben veranderd, lijken hier mede debet aan te zijn. Andere verklaringen voor de daling zijn mogelijk de positieve gevolgen van preventief jeugdbeleid, zoals het tegengaan van alcoholgebruik onder jongeren en de inzet op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

1. Met www.vraaghetdepolitie.nl wordt ingespeeld op de populariteit van social media. Er is veelvuldig contact met jongeren. Jongeren kunnen op de site informatie vinden over onderwerpen als: pesten, internetoplichting, alcohol, drugs en vuurwerk en de risico's daarvan. Ook is er de mogelijkheid om te chatten, een manier die aansluit bij de doelgroep.

Meldingen Overlast Jeugd				
Incidenten	2015	2016	2017	2018
District Fryslân	3.902	3.791	3.994	3.495
District Groningen	2.548	2.948	2.818	2.536
District Drenthe	2.128	2.583	2.675	2.326
Totaal Eenheid	8.578	9.322	9.487	8.357

Jeugdige verdachten				
leeftijden	aantal			
	2015	2016	2017	2018
0 t/m 11 jaar	86	70	71	77
12 t/m 17 jaar	5.050	4.468	4.421	3.972

Ketenaanpak individuele jeugd en jongerengroepen

De laatste jaren daalt het aantal problematische jeugdgroepen in Noord-Nederland. Een nieuwe integrale aanpak problematische jeugdgroepen is in 2017 geïmplementeerd. Door deze methodiek ontstaat een verbeterde gezamenlijke beeldvorming en zijn er effectieve interventies op groep-, domein- en persoonsniveau. Onderdeel van deze methodiek, waarmee een aantal basisteams al werkt, is de landelijke PlusMinMee methodiek voor problematische jeugdgroepen.

Enkele gemeenten hebben gewerkt met de ketenaanpak en zijn met deze methodiek erg tevreden. De gemeenten die de aanpak hanteren zijn positief over de volgende punten: De lijnen met de samenwerkende partners zijn kort en goed. Zo weten partners elkaar goed te vinden. De methode

helpt inzicht te krijgen in de dynamiek van jeugdgroepen en het bepalen van welke interventies zinvol zijn. Er is aandacht voor zowel de groepsgerichte als de persoonsgerichte problemen met daarbij aandacht voor zorg. Strafrecht is in veel gevallen niet de juiste oplossing om de problemen bij de kern aan te pakken. Een nadeel is dat de aanpak kostenintensief is en daarmee een groot beroep doet op de politiecapaciteit. Om daadwerkelijk met de methodiek aan de slag te gaan, kan botsen met andere prioriteiten.

Door social media worden jongeren(groepen) wel steeds minder zichtbaar. De preventieve aanpak van veilig internet gebruik krijgt onvoldoende vorm.

Alcoholgebruik door jeugd

Veel gemeenten geven door middel van een alcohol- en jeugdpreventieplan of handavingsplan vorm aan de bevoegdheden van de drank en horecawet. Ook een communicatiecampagne is hier onderdeel van. Toezichthouders voeren controles uit in horeca en supermarkten, maar ook externe bedrijven doen dit veelal door middel van de mysterykids/guests aanpak. Sommige gemeenten houden éénmalig een controle, andere gemeenten doen dit structureel en weer andere gemeenten hebben een piek in de controles tijdens het hoogseizoen.

Melding Veilig Thuis

Zowel huiselijk geweld als zorg voor kinderen wordt gemeld bij Veilig Thuis. De meldingen zijn op kwaliteit en volledigheid gecontroleerd alvorens zij ingezonden worden. Er is regelmatig afstemmingsoverleg tussen de politie en Veilig Thuis over de 'VT-melding'.

Operationeel Experts – Jeugd, Gezinszaken en Eergerelateerd Geweld

Op ieder basisteam zijn operationeel experts aangesteld voor het 'sociale domein', zoals jeugd en huiselijk geweld. Op enkele basisteams is, in overleg met lokaal bestuur, tevens een wijkagent voor specifiek het thema jeugd aangesteld. De operationeel experts zijn tevens contactpersoon voor scholen of hebben dit georganiseerd.

Doorlooptijd processen verbaal jeugdzaken

Jeugdige verdachten zijn gebaat bij een snelle afhandeling van hun zaak en een afdoening op maat. ZSM-jeugd richt zich op de selectie van zaken aan de voorkant van de behandeling; licht aanzetten waar het kan, zwaar waar het moet; snel routeren en waar mogelijk snel afdoen.

Sinds 2018 is er binnen ZSM dagelijks casusoverleg over jeugd- en huiselijk geweldzaken aan een zogenaamde 'verdiepingstafel'. Het bureau Halt is hierbij ook aangesloten.

Voor zaken die langer tijd nodig hebben om tot een gepaste afdoening te komen, is er het Justitieel Casus Overleg jeugd 2.0. In het Arrondissementaal Platform Jeugd worden de doorlooptijden van het OM, Halt en de politie gemonitord.

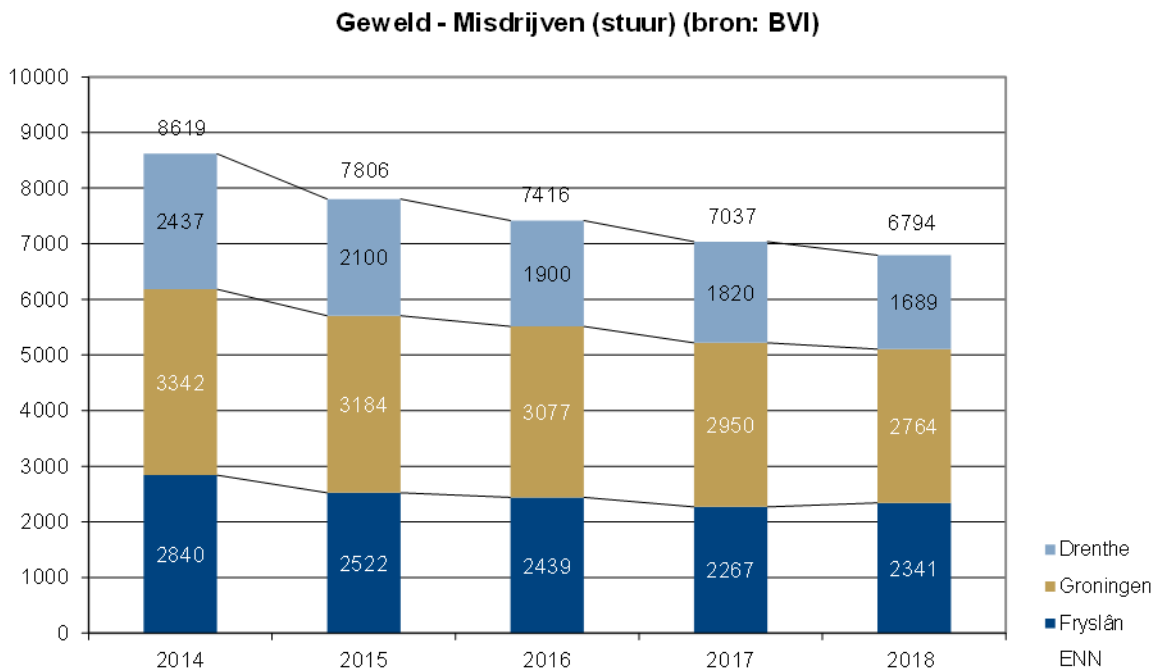
1.2 Geweld

Ambitie

Geweld accepteren we niet. Onze aanpak richt zich op het realiseren van een daling van het aantal geweldsmisdrijven en op het vergroten van de pakkans van daders. Als basis voor een effectieve integrale aanpak hebben we een gezamenlijk beeld van aantallen, probleemgebieden, oorzaken en effecten van maatregelen.

Beeld

Het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven in Noord-Nederland blijft dalen: van ruim 7.400 in 2016 naar 7.000 in 2017. Deze daling zet zich in eenzelfde lijn ook in 2018 door naar 6.800.

Aangifte en opheldering

Veel gemeenten bevorderen, niet specifiek in geval van geweldsincidenten, maar wel in algemene zin de aangiftebereidheid van hun burgers.

De politie sluit hierop aan door de mogelijkheden voor het doen van aangifte te verbreden met de mogelijkheden van internetaangifte, aangifte op locatie, telefonische aangifte of afspraak aan het politiebureau. De aangever kan aangifte doen op een moment en plaats dat hem of haar het beste past. Vooral het verbeteren van de dienstverlening op het gebied van aangiftes en meldingen heeft ook het afgelopen jaar veel aandacht gekregen. Geweld heeft daarin als high impact crime een hoge prioriteit.

Op grond van nieuwe wetgeving mag de politie bij aangehouden geweldplegers een drugs- en alcoholtest afnemen. In 2018 zijn alle politiemensen daarvoor opgeleid en zijn er naast de alcoholtesters ook drugtesters in gebruik genomen. Met het vaststellen of er middelen zijn gebruikt tijdens het geweld heeft justitie de mogelijkheid gekregen om zwaarder te straffen. De motivatie hierbij is dat drank- en drugsgebruik niet een verontschuldiging is van gedrag, maar extra verwijtbaar gedrag.

Uitgaansgeweld

De aanwezigheid van horeca in gemeenten bepaalt de aanpak van uitgaansgeweld. In de geweldscijfers zien we een dalende trend. Gemeenten hanteren diverse vormen van samenwerking met horecaondernemers en andere betrokken partijen, doorgaans op basis van convenanten. Ook gebruiken gemeenten en horeca diverse maatregelen zoals cameratoezicht, collectieve en individuele horecaontzeggingen, uitrusting van handhavers met bodycamera's, gebiedsontzeggingen en andere uiteenlopende bestuurlijke maatregelen.

De politie sluit op verschillende manieren aan bij de samenwerking op het gebied van uitgaansgeweld. Daar waar de problematiek klein is, is een wijkagent aanspreekpunt. Binnen uitgaansgebieden met grote aantallen bezoekers zijn speciaal opgeleide teams actief, die snel en de-escalierend optreden waar nodig.

Huiselijk geweld

Bijna een kwart van alle geweldsmisdrijven gaat om huiselijk geweld. De aanpak van huiselijk geweld richt zich op het doorbreken van de geweldsspiraal. De laatste jaren verandert de beleidscontext voor de aanpak van huiselijk geweld. Gemeenten hebben duidelijke verantwoordelijkheden in deze aanpak en hebben het opleggen van een huisverbod veelal gemandateerd aan de Hulpofficieren van Justitie. Veilig Thuis is het voorportaal naar de hulpverlening bij huiselijk geweld. Daarvoor is een handreiking geschreven waarin de coördinerende taken bij huisverboden bij Veilig Thuis liggen. In vrijwel alle gemeenten is sprake van een integrale aanpak van huiselijk geweld en seksueel geweld. De aanpak hiervan is in de eenheid Noord-Nederland integraal geregeld met bijvoorbeeld de veiligheidshuizen, Veilig Thuis e.d. Hierbij werken alle betrokken partijen samen.

De aangiftebereidheid bij huiselijk geweld wordt lager. Middelengebruik speelt vaak een rol bij huiselijk geweld. Ook hier controleert de politie op gebruik van alcohol en drugs.

Aanpak stalking

In 2018 is in ENN de aanpak van (ex-partner)stalking geïmplementeerd. Ieder basisteam heeft zicht en regie op actuele zaken betreffende ex-partner stalking zodat tijdig en op het juiste niveau (gelet op de ernst van de dreiging) ingegrepen kan worden. Hulpinstanties werken samen bij het interveniëren in stalkingszaken. De verbeterde aanpak van stalking, en het (nog beter) samenwerken van zorg- en ketenpartners, leidt tot een betere veiligheidssituatie van slachtoffers. De strafrechtelijke aanpak kan hiervan deel uitmaken. Deze samenhangende maatregelen moeten leiden tot het duurzaam stoppen van (het dreigen met) geweld.

Aanpak kindermishandeling

In april 2017 is de politie gestart met de Frontoffice Kindermishandeling en sinds oktober 2018 is deze volledig bezet. De Frontoffice houdt met een eigen én landelijk filtersysteem zoveel mogelijk zicht op alle meldingen in de eenheid omtrent kindermishandeling. Ze pakt niet zelf de onderzoeken op, maar speelt in het beginstadium een belangrijke rol om de aanpak van onderzoeken te verbeteren, waarbij de veiligheid van kinderen altijd voorop staat. Dit doet zij door te adviseren over structuur, werkafspraken (in- en extern) en inhoudelijke kwaliteit.

De Frontoffice werkt nauw samen met de Officier van Justitie en Veilig Thuis, waarbij het hulpverleningstraject en een eventueel strafrechtelijke aanpak op elkaar worden afgestemd. Daarbij is zij ook betrokken bij de inrichting van de multidisciplinaire aanpak van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast investeert de Frontoffice in bewustwording binnen de eigen organisatie en bij externe netwerkpartners.

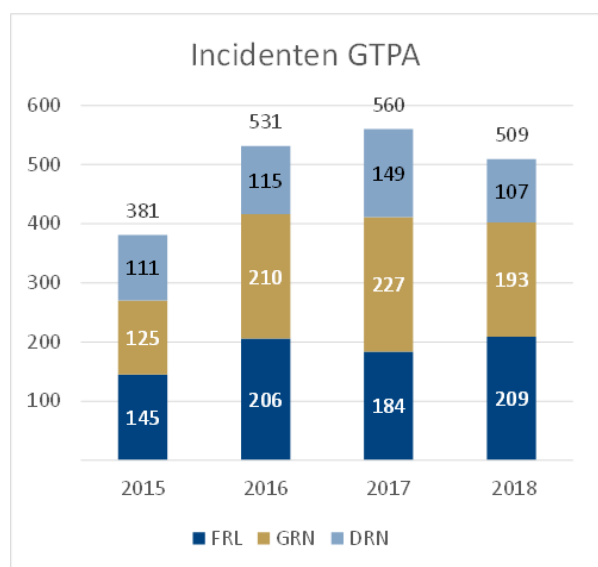
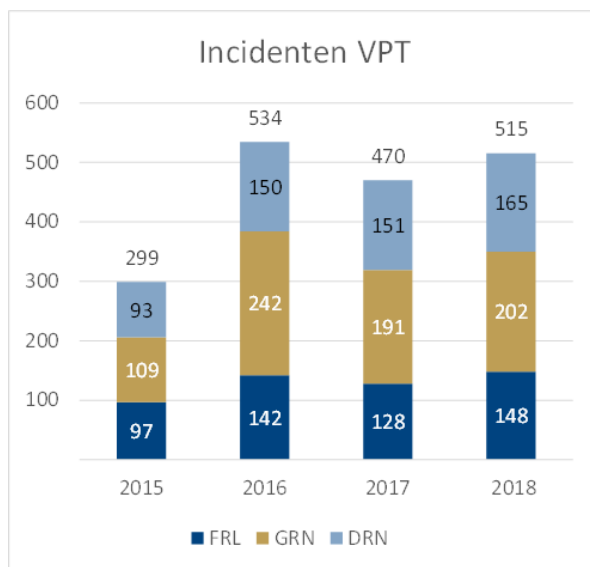
Geweld tegen medewerkers met een publieke taak (VPT)

Het voorkomen van geweld tegen medewerkers met een publieke taak krijgt landelijk en regionaal veel aandacht. En die aandacht is ook nodig; het aantal incidenten stijgt weer blijkt uit de cijfers.

Vrijwel alle gemeenten zijn zich bewust van het belang van VPT; interne procedures zijn in een aantal gemeenten afgelopen jaar geactualiseerd. Ook is er in relevante communicatie expliciet aandacht gegeven aan het tegengaan van agressie tegen hulpverleners, zoals bij de jaarwisseling. Iedere gemeente kiest hierin activiteiten die bij de lokale situatie aansluiten. Meerdere gemeenten pakken de acht maatregelen in het kader van de VPT actief op.

Geweld tegen Politie Ambtenaren (GTPA)

Binnen VPT is GTPA een specifiek onderwerp. De incidenten worden apart geregistreerd. Binnen de politie is aandacht voor dit onderwerp in de vorm van weerbaarheidstrainingen.

1.3 Woninginbraken

Ambitie

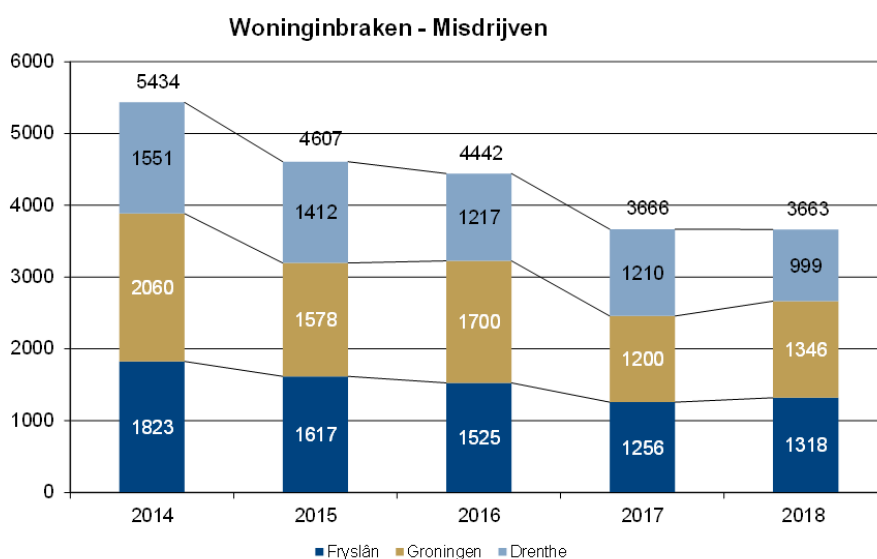
Onze inzet is er op gericht om via zowel preventieve als repressieve acties een vermindering van woninginbraken te realiseren. Als basis voor een effectieve integrale aanpak hebben we een gezamenlijk beeld van aantallen, probleemgebieden, oorzaken en effecten van maatregelen.

Beeld

De aanpak van woninginbraken verloopt in Noord-Nederland nog steeds succesvol. Veel gemeenten zetten een grote diversiteit aan maatregelen in. Deze maatregelen komen onderling vaak sterk overeen. Nieuwe en innovatieve ideeën zouden nog sneller en beter gedeeld kunnen worden zodat alle gemeenten hiervan gebruik kunnen maken. De diversiteit en veelheid van de maatregelen bij de gemeenten dragen bij aan de stabilisering van het aantal woninginbraken.

Veel gemeenten hebben inmiddels een integraal plan van aanpak ter voorkoming van woninginbraken onder regie van de gemeente. Overall wordt intensief met de diverse ketenpartners samengewerkt. Voorbeelden van integrale preventieve aanpak zijn de “witte voetjes” acties, het donkere dagen offensief, de inzet van social media en de inzet van het woninginbraken team van de politie.

Het aantal geregistreerde woninginbraken in Noord-Nederland is met 3.663 vrijwel gelijk gebleven aan het aantal in 2017.

Niet alle gemeenten hebben prestatie afspraken gemaakt met de lokale partners. Deze verschillen per basisteam. De prestatie afspraken bevatten soms een cijfermatige verlaging van de woninginbraken maar voornamelijk afspraken over te plegen inzet door de diverse ketenpartners. Voorbeelden van dergelijke prestatie afspraken zijn controles op het Digitaal Opkoop Register, faciliteren en ondersteunen van Whatsapp groepen en het verhogen van bewustzijn bij burgers door het organiseren van diverse acties en bijeenkomsten.

Maatregelen

Steeds meer gemeenten hebben zich aangesloten op het Digitaal Opkoop Register (DOR).

Persoons Gerichte Aanpak (PGA)

Met de Persoonsgerichte aanpak werken partners aan een eenduidige aanpak binnen het veiligheidshuis. PGA moet zorgen voor minder recidive onder personen die bij herhaling woninginbraken plegen. De aanpak is gericht op het in beeld houden van de persoon. Doel is recidive beperking maar ook repressie. Het aantal personen dat valt onder de PGA neemt toe.

Mobiel banditisme

Er zijn meerdere activiteiten georganiseerd in het kader van mobiel banditisme, waaronder gerichte acties op specifieke plaatsen en dadergroepen en meerdere grote integrale controles. Naast het investeren in samenwerking met diverse partners, levert dit ook informatie op die gebruikt wordt als input voor andere controles.

In Groningen, Friesland en Drenthe houden woninginbrakenteams van de politie seriematige en ook bovenlokaal opererende verdachten aan. In Noord-Nederland zijn activiteiten van daders verstoord en aangepakt. Er is een samenwerking met het Duitse woninginbraken team.

Preventietruck

Sinds het najaar van 2015 heeft Noord-Nederland een preventietruck "stop woninginbraken". De truck is aangeschaft in nauwe samenwerking met alle gemeenten in Noord-Nederland, het Ministerie van Veiligheid & Justitie en de politie. In 2018 is deze in eigendom overgegaan van de noordelijke gemeenten naar de politie. De preventietruck is onder andere inzetbaar als een extra middel in de strijd tegen woninginbraken door het geven van voorlichting en preventieadvies.

Burgerparticipatie

De politie breidt haar diensten steeds verder uit om burgers goed van dienst te zijn, door hen te informeren over de voortgang van hun aangifte en digitaal aangifte doen.

Burgerparticipatie blijft een succesvolle factor in het voorkomen en het ophelderen van woninginbraken. Daar waar bewoners echt problemen of overlast ervaren zijn zij eerder bereid mee te doen met een burgerparticipatietraject. Dit is merkbaar door de grote groei van het aantal whatsapp groepen.

Door meldingen van burgers heeft de politie meerdere verdachten op heterdaad kunnen aanhouden.

Burgeropsporing is in 2018 een vervolg als één van de speerpunten binnen het Programma Herijking Opsporing. Binnen dit speerpunt wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Burgers sturen/coachen in de informatieverzameling;
- Burgers sturen politie en OM in de opsporing;
- Burgeropsporing Apps.

1.4 Grootschalige incidenten en evenementen

Ambitie

Onze gezamenlijke inzet is gericht op een goede voorbereiding van risicovolle en grootschalige evenementen, het verminderen van politie-inzet en een adequate reactie op onveiligheid en calamiteiten. Dit betekent alertheid en paraatheid op momenten die er toe doen.

Evenementen

De advisering en voorbereiding van evenementen is qua werkwijze nog verschillend georganiseerd. Daarbij verschilt ook de samenwerking met de veiligheidsregio's. Afstemming over de planning van evenementen tussen verschillende gemeenten of op het niveau van de eenheid vindt wisselend plaats. Te constateren is dat de relatief grote gemeenten vooral een lokale afstemming hebben van evenementen. Daarbij wordt een evenementenkalender gehanteerd, waarop de grotere evenementen staan vermeld en waarbij kan worden gestuurd op de spreiding. Overal is sprake van multidisciplinaire afstemming in de voorbereiding van evenementen. In Friesland is een provinciale evenementenkalender waarop de evenementen worden geplaatst en is tevens een evenementenoverleg, dat enkele keren per jaar bij elkaar komt voor afstemming.

Bij wedstrijden betaald voetbal vindt afstemming plaats op het niveau van Noord-Nederland en de KNVB om niet twee risicowedstrijden tegelijkertijd te krijgen in verband met beschikbaarheid van de politie.

Basisteams en gemeenten stemmen lokaal goed af met de ketenpartners en men weet elkaar goed te vinden. Grote evenementen met veel risico's voor de openbare orde en veiligheid verlopen mede door intensieve afstemming succesvol. De voorbereiding van evenementen gebeurt overal integraal. Op basis van een integrale risicoanalyse bepalen de betrokken instanties welke maatregelen noodzakelijk zijn en welke inzet van hulpdiensten daarbij hoort. Bij grote en/of risicovolle evenementen kijken politie en gemeente daarnaast naar crowdcontrol en de inrichting van multidisciplinaire veiligheidsteams. Adviseurs Integrale Veiligheids Zorg van de gemeenten spelen daarin een steeds grotere rol, waarbij zij worden toegerust door o.a. crowd risk trainingen.

De meeste gemeenten werken volgens een lokaal evenementenbeleid, in een enkele gemeente is nog geen eigen beleid aanwezig.

Bij de voorbereiding van grote evenementen is steeds meer sprake van inzet van maatregelen in het kader van Contra Terrorisme, Extremisme en Radicalisering. Dergelijke maatregelen, zoals inrijbeperkende maatregelen, worden getroffen bij grote evenementen waarop grote aantallen mensen afkomen. Voorbeelden zijn de TT in Assen, Koningsdag in de grotere steden en Leeuwarden Culturele Hoofdstad.

Waar nodig worden SGBO's (Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden) ingesteld en zien we dat sturing van de driehoeken steviger wordt. Bij dergelijke grote evenementen is er steeds meer oog voor een gedegen crowdmanagement vanwege de hoge bezoekersaantallen. Veiligheidspartners werken tijdens evenementen samen om snel in te kunnen grijpen bij (dreigende) calamiteiten. In de voorbereiding worden diverse scenario's multidisciplinair uitgewerkt.

Een succes was het Koninklijk bezoek aan Groningen op Koningsdag 2018. Zowel de voorbereiding als de uitvoering was er een van de buitencategorie vanwege de complexiteit van de organisatie en daarbij komende veiligheidsmaatregelen. Het evenement is zeer goed verlopen.

Alcohol en evenementen

Niet alleen bij evenementen maar ook in bredere zin is (het voorkomen van) het overmatig gebruik van alcohol en het gebruik van alcohol door jongeren een belangrijk aandachtspunt voor gemeenten en politie. In de meeste gemeenten zijn Buitengewone Opsporingsambtenaren aangesteld of ingehuurd, specifiek voor de inzet bij horeca en evenementen. Gemeenten controleren actief, maar de inzet en prioritering verschilt wel. De nadruk ligt veelal op schenken aan 18-jarigen en ook de sportverenigingen worden in de controles meegenomen.

Incidenten

Alle gemeenten hebben aandacht voor crisisbeheersing en werken samen met ketenpartners. In een aantal gevallen wordt afstemming gezocht met omliggende gemeenten. De eenheid Noord-Nederland heeft goed ingerichte en getrainde Staven Grootschalig Bijzonder Optreden (SGB). Bepaalde thema's (aardbevingen, terrorisme, de Elfstedentocht, voetbal en windmolens) zijn aan vaste staven toebedeeld. De staven werken samen en delen informatie en kennis.

Een commandoteam of multidisciplinair veiligheidsteam tijdens grote en risicovolle evenementen, waarin de belangrijkste ketenpartners zijn vertegenwoordigd, werkt daarbij goed. Deze teams worden in steeds meer plaatsen ingezet, waarbij de gemeente de regie heeft. Voor middelgrote evenementen wordt van enige afstand door een team gemonitord, bijvoorbeeld in de vorm van een Whatsappgroep. In de voorbereiding wordt op sommige plaatsen een table top georganiseerd voorafgaand aan een groot evenement, waarbij rollen en scenario's met oog voor de actualiteit worden doorgenomen. De voorbereiding, afhandeling en nafase van grote evenementen leveren veel inzichten en leerpunten op. Het verloop van de grote evenementen kan daardoor en dankzij de intensieve samenwerking door verschillende partijen als een succes worden beschouwd.

Radicalisering en contraterrorisme

Gelet op de geldende terreurdreiging in Nederland en omliggende landen is er ook in Noord-Nederland volop aandacht voor het onderwerp radicalisering en contraterrorisme. De politie stemt nationaal af over genomen en te nemen maatregelen.

Op regionaal niveau wordt afgestemd over actuele ontwikkelingen en delen van privacy informatie. In steeds meer gemeenten wordt volop aandacht besteed aan dit onderwerp. Extremisme/radicalisme wordt in beeld gebracht en de samenwerking en informatiepositie op dat gebied worden versterkt. Inzet is het opbouwen en trainen van een fijnmazig en divers netwerk. Er wordt gewerkt aan het verhogen van bewustwording, alertheid en signalering in de lokale samenleving en het versterken van weerbaarheid ter voorkoming van jihadistisch extremisme en polarisatie en het versterken van de informatiepositie. Bij een aantal gemeenten is een meldpunt ingericht waar signalen kunnen worden gemeld. Ook wordt veelal gebruik gemaakt van een casustafel.

Er is een landelijk convenant opgemaakt door het OM met een handleiding voor driehoekspartners om de casuïstiek rondom radicalisering op te pakken. Dit geeft de partners duidelijke handvatten op dit thema. Het convenant is herschreven met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Zaken waarin sprake kan zijn van extremisme worden gewogen in de driehoek, de route van de zaak wordt daar bepaald.

Binnen het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg is afgesproken dat alle burgemeesters het convenant ondertekenen om zo een sluitende aanpak in Noord-Nederland te krijgen. Aansluiten bij het convenant is conform de landelijke aanpak, gestimuleerd door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.

1.5 Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Ambitie

We zullen ons in Noord-Nederland voornamelijk richten op:

- signalen uit het Nationaal Dreigingsbeeld: aanpak drugscriminaliteit, witwassen/vastgoed, mensenhandel- en smokkel, fraude en milieucriminaliteit. Op deze terreinen wordt zowel landelijk als regionaal geïnvesteerd;
- regionaal bepaalde prioriteiten; aanpak Outlaw Motor Gangs en vrijplaatsen;
- integrale aanpak van de bovenkant van de High Impact Crimes (georganiseerde vermogenscriminaliteit / zware overvallen).

Ook in 2018 is ingezet op de aanpak ondermijning. Alle basisteams pakken specifieke signalen en onderzoeken betreffende georganiseerde criminaliteit op. De lokale driehoeken worden hierbij steeds vaker in positie gebracht. Fenomenen die meer aan de oppervlakte komen zijn zorg- en subsidiefraude waar vaak veel geld mee gemoeid is, maar ook menselijk leed.

In het afgelopen jaar hebben tal van gemeenten bestuurlijke maatregelen genomen inzake de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Dit varieert van bestuurlijke waarschuwingen tot het sluiten van panden. Deze maatregelen worden veelal in overleg met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) genomen, maar ook op eigen initiatief van gemeenten. Een aantal gemeenten neemt ook preventieve maatregelen, zoals preventie- en signaleringsadviezen aan het lokale bedrijfsleven en bewustwordingstrainingen voor gemeentelijke ambtenaren. Zo is in een gemeente een e-learning cursus op het gebied van ondermijning aangeboden aan toezichthouders. De multidisciplinaire samenwerking en het delen van kennis en ervaring is voortgezet. De meeste gemeenten werken met de Wet BIBOB (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur). Op basis van deze wet zijn vergunningen geweigerd of adviezen gevraagd aan het landelijke bureau BIBOB. Het voeren van BIBOB-beleid heeft vooral een preventieve werking. Nog niet alle gemeenten hebben BIBOB-beleid vastgesteld.

Criminele samenwerkingsverbanden

In 2018 hebben politie en OM 62 onderzoeken gedaan (doelstelling 52) naar criminele samenwerkingsverbanden. Een groot aantal richtte zich op mensenhandel en -smokkel, hennepcultuur en op financieel economische criminele samenwerkingsverbanden (CSV's). De aanpak is informatie gestuurd op basis van een misdaadkaart die een actueel beeld van de ondermijnende criminaliteit geeft. Vermogenstracering en afpakken maken als interventiestrategie in 2018 een integraal onderdeel uit van de projectmatige aanpak van CSV's.

In structureel verband wordt door het OM, de politie, het bestuur, de belastingdienst en het RIEC samengewerkt. Deze samenwerking krijgt o.a. gestalte in de regionale integrale stuurcommissie. Binnen de gestelde kaders en mogelijkheden vindt informatiedeling plaats met als gezamenlijk doel de ondermijnende criminaliteit in Noord-Nederland een slag toe te brengen.

RIEC

Om effectief te kunnen optreden tegen ondermijnende criminaliteit is een georganiseerde overheid een eerste vereiste. In 2018 heeft het RIEC daarin een belangrijke bijdrage geleverd. Zowel strategisch (met ondermijningsbeelden) als operationeel (met lokale casustafels ondermijning in een aantal gemeenten).

In september vorig jaar heeft het ministerie van Justitie & Veiligheid aanvullende structurele en incidentele middelen beschikbaar gesteld aan het RIEC die daartoe concrete versterkingsplannen heeft ingediend. De eerste € 460.000 is reeds beschikbaar gesteld voor het realiseren van geografische ondermijningsbeelden die in 2018 met grote voortvarendheid in tal van gemeenten zijn opgeleverd. Onder regie van het RIEC en onder gezag van de driehoeken zijn bewustwordings- en informatiesessies

gehouden. Dit heeft geleid tot geografische ondermijningsbeelden in een groot aantal gemeenten die daarna aan de slag zijn gegaan met het maken van concrete plannen van aanpak.

De extra middelen voor versterking van de integrale aanpak van ondermijning worden in Noord-Nederland besteed aan: intelligence en analyse, een flexibeler, slimmer en effectiever inzetten van schaarse capaciteit, het verstevigen van publieke en private samenwerking, het investeren in meer kennis en expertise en het versneld weerbaar maken van bestuur en partners tegen ondermijnende criminaliteit.

Intelligence

Er is fors geïnvesteerd in een betere informatiepositie van politie en partners. Het zogenaamde 'crimineel speelveld' dat de Divisie Regionale Informatie Organisatie in beeld brengt, is de basis voor het concept 'dynamisch sturen' waarbij snelle interventies met behulp van het speelveldmodel hebben geleid tot de aanpak van een 20-tal zaken. Dit crimineel speelveld wordt doorontwikkeld tot een misdaadkaart die uiteindelijk de basis moet gaan vormen voor de sturing van het gehele pallet aan criminaliteitsvormen.

Outlaw Motor Gangs (OMG's)

De integrale overheidsaanpak van OMG's is in 2018 onverminderd voortgezet. Resultaten werden behaald door (een combinatie van) strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale aanpak van OMG's. De aanpak nemen de ernst, aard en omvang van de OMG-gerelateerde problematiek niet weg, maar voeren de druk op de OMG's wel op. Een tweetal OMG's (Satudarah en Bandidos) hebben inmiddels een civielrechtelijk verbod gekregen. Een dergelijk verbod voor Hells Angels en No Surrender is door het OM in 2018 aangevraagd.

In november 2018 stond de OMG-thematiek geagendeerd op de jaarlijkse bestuurlijke conferentie van het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg. Diverse gemeenten intensiveren de lokale integrale aanpak. Zo zijn er in verschillende gemeenten casustafels ingericht en worden met succes stopgesprekken gevoerd om te voorkomen dat OMG-chapters zich permanent gaan vestigen. Een aantal clubhuizen is gesloten omdat ze niet voldoen aan het bestemmingsplan. Diverse gemeenten hebben beleidsregels opgesteld ten aanzien van OMG's, zoals (on)mogelijkheden van een colorverbod en ride outs. Gemeenten weten elkaar bovendien steeds beter te vinden, delen kennis en ervaringen en zijn zich bewust van de waarde van een gemeenschappelijke aanpak. Naast landelijk en regionaal beleid hebben de gemeenten hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden, wat soms leidt tot maatwerk ten opzichte van bepaalde situaties.

In diverse steden, waaronder Groningen, wordt gewerkt met horecaconvenanten. Dit kan helpen bij het richten aanpakken van OMG-leden in de horeca door specifieke voorwaarden te stellen. Horeca ondernemers worden gewezen en aangesproken op hun verantwoordelijkheden, maar tegelijk wordt een vertrouwensband opgebouwd met de overheid, zodat bijvoorbeeld in geval van calamiteiten opschaling gegarandeerd wordt. Deze vertrouwensband leidt ertoe dat bezoek door OMG's, ook zonder calamiteiten, gemeld wordt. Zodoende ontstaat eerder zicht op horecagelegenheden die mogelijk voor een clubavond (of als clubhuis) gebruikt zullen gaan worden en kunnen voorzorgsmaatregelen getroffen worden.

De criminele activiteiten komen steeds beter in beeld. Dit komt vooral door betere registratie en meer aandacht voor het fenomeen OMG's, maar ook door te werken vanuit protocollen en een verbeterde informatiepositie. Zo is gerealiseerd dat landelijke OMG informatie direct te raadplegen is. Ook in 2018 is de politie de leden van OMG's intensief blijven controleren (bijvoorbeeld bij clubfeesten) en is er veel relevante informatie vastgelegd. De politie wil blijven zien hoe de OMG-leden zich gedragen. Dat is van belang bij het nemen van civiele en bestuursrechtelijke maatregelen.

Afpakken

Het afpakken van crimineel geld is een belangrijk onderdeel van de strijd tegen georganiseerde criminaliteit. Omdat veel delicten gericht zijn op geldelijk gewin, raken OM, politie en ketenpartners criminelen met het afpakken van crimineel verkregen vermogen op een plek die hen pijn doet, namelijk in de portemonnee. Met het afpakken hebben criminelen geen profijt van hun daden en wordt duidelijk gemaakt dat misdaad niet loont. Bovendien is het belangrijk om te voorkomen dat criminele winsten worden geherinvesteerd in de bovenwereld. Het OM kan winsten afpakken via strafzaken, door ontnemingsmaatregel te vorderen, (hogere) geldboetes, verbeurdverklaringen of schadevergoedingsmaatregelen, of door het aangaan van een schikking. Soms worden criminele winsten via andere wegen dan het strafrecht afgenomen, bijvoorbeeld via de Belastingdienst, curatoren of de FIOD. Ook gemeenten richten zich steeds meer op afpakken. Door het terugvorderen van subsidies, het weigeren of intrekken van een vergunning of het sluiten van een pand.

Voor de eenheid Noord-Nederland (OM) zijn landelijke afspraken gemaakt over te leggen beslag en het afgepakte vermogen (incassoresultaat). Het afgesproken beslagresultaat wordt al enkele jaren behaald. In 2018 werd voor € 13,8 miljoen aan beslag gelegd (afpraak was € 12,2 miljoen). In tegenstelling tot het beslagresultaat is het gewenste incassoresultaat, alle inspanningen en acties ten spijt, in 2018 niet behaald. In 2018 is € 2,0 miljoen geïncasseerd (afpraak was € 5,2 miljoen). In 2018 is door het parket verder geïnvesteerd in het verbeteren van het afpakresultaat en is in september een afpakregisseur gestart. Eind 2018 is een plan van aanpak opgeleverd, wat in 2019 moet leiden tot verbeterde incassoresultaten.

Bij de politie is al langer een coördinator afpakken aanwezig. Deze heeft zich in 2018 vooral gefocust op het opleiden van politiemensen op het gebied van afpakken en beslag. Zo is in de basisteams een grote opleidingsronde uitgevoerd en hebben veel basisteams deelgenomen aan de “afpakstraat”, waar kennis over afpakken en beslag werd gedeeld. Daarnaast zijn bij de politie financiële specialisten ingestroomd die hun bijdrage leveren aan afpakken. Bij veel van deze opleidingsmomenten levert het OM een actieve bijdrage.

Ook de integrale wijze van afpakken is versterkt. Begin 2018 is een aanvraag gedaan in RIEC-verband voor (incidentele) extra middelen bij Justitie & Veiligheid. De aanvraag werd onder de RIEC-vlag in gezamenlijkheid opgesteld door politie, Belastingdienst, gemeente, OM en RIEC. Doel is het afpakken van crimineel vermogen in integraal verband te versterken en de kennis bij de verschillende RIEC-partners van de mogelijkheden om op integrale wijze crimineel vermogen af te pakken te vergroten. In november 2018 is bericht ontvangen van het ministerie dat het aangevraagde budget van bijna één miljoen euro is toegekend voor een tweejarig project in 2019 en 2020 in Noord-Nederland.

Mensenhandel / Migratiecriminaliteit

Het Team Mensenhandel en Migratiecriminaliteit heeft een scoremodel Mensensmokkel ontwikkeld in combinatie met een webcrawler om veel eerder en beter mensensmokkel te signaleren uit bestaande informatie. Deze vorm van intelligence is een waardevolle aanvulling op de misdaadkaart en zal binnen afzienbare tijd breder ingezet worden dan alleen ten behoeve van mensensmokkel.

Synthetische drugs

In 2018 zijn meer XTC-labs aangetroffen en ontmanteld dan ooit tevoren. Dit heeft deels te maken met een andere manier van kijken naar het crimineel speelveld, maar ook met de expansie die nationaal plaatsvindt met betrekking tot productie en export van synthetische drugs. Aangenomen wordt dat Nederland de grootste producent en exporteur van synthetische drugs is.

Direct zichtbare effecten zijn afvaldumpingen met risico's voor milieu en volksgezondheid, maar ook meer gerelateerde criminaliteit variërend van bedreiging en intimidatie tot criminele afrekeningen. Daarnaast veroorzaken ontmantelingen en het opruimen van dumpingen hoge kosten voor gemeenten, grondeigenaren en opsporingsdiensten.

Havengebieden

Door de verbeterde controle in de grote Europese zeehavens verplaatst criminaliteit zich naar kleinere en minder professioneel beveiligde havens. De eenheid Noord-Nederland heeft circa 160 kilometer kustgebied (excl. de eilanden) met meerdere kleine en middelgrote havens. Volgens wetenschappelijk onderzoek heeft de overheid, waaronder de politie, onvoldoende zicht op wat zich hier aan ondermijnende criminaliteit manifesteert.

In Noord-Nederland is vanuit het programma aanpak ondermijning door de politie een intern netwerk opgezet van onderdelen die vanwege hun taakstelling gerelateerd zijn aan de havengebieden. Samen met het RIEC wordt gebouwd aan een informatiepositie, die de basis moet gaan vormen voor de integrale aanpak van havenproblematiek.

1.6 Actuele ontwikkelingen

Naast de geprioriteerde beleidsthema's vragen de thema's personen met verward gedrag, asielstromen, windparken en aardbevingsproblematiek steeds meer aandacht van de veiligheidspartners. Dit is aanleiding geweest om deze als regionale prioriteiten op te pakken.

Verwarde personen

Er wordt een toename van het aantal incidenten met verwarde personen geconstateerd. Dit zijn niet altijd mensen die in psychische nood verkeren, ook drank- en drugsgebruik of dementie kan een oorzaak zijn. De politie pleegt daarvoor veel inzet, terwijl in veel gevallen hulpverlening meer op zijn plaats is. Dit gaat ten koste van de reguliere politietaken.

Steeds vaker komen mensen in beeld bij politie en gemeenten, die in (enigszins) verwarde toestand verkeren. Daarbij gaat het om problematiek in de breedte bij burgers, zoals personen die het sociaal niet redden, wat leidt tot een beroep op inzet van de politie, gemeenten en hulpverleners.

Vanuit het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg is dit thema onder bestuurlijk portefeuillehouderschap gebracht. De provincies stemmen de aanpak onderling af en vanuit de bestuurlijke portefeuille zijn knelpunten in Noord-Nederland, die om een landelijke oplossing vragen, aan de minister gemeld.

In Noord-Nederland zijn afgelopen jaar al vele activiteiten in uitvoering gebracht.

De politie is partner op vier van de negen bouwstenen (conform landelijk aanjaagteam verwarde personen). Zo participeert zij in de crisisbeoordelingslocaties/ spoedpoli's in Assen, Groningen en Leeuwarden, in de vroegsignalering in Groningen en Drenthe. Om te komen tot passend vervoer is de politie nauw betrokken bij de projecten Psycholance (Drenthe) en Rapid Responder (Friesland) en de ontwikkelingen hiervoor in Groningen. De negen velden hebben een grote samenhang. Daardoor is de melding van groot belang binnen dit proces. Naast sturing vanuit de diverse pilots op het proces meldingen is er een opleiding voor meldkamer personeel. Elke provincie heeft samen met de daarvoor aangestelde projectleider gewerkt aan een regioplan voor acute psychiatrie.

Asielstromen

De instroom van asielzoekers is in 2018 afgenomen naar een beheersbaar niveau, maar vraagt nog steeds zo veel capaciteit van de politie, dat er keuzes moeten worden gemaakt in taken. Nog te weinig inzet is besteed aan de reguliere toezicht- en handhavingstaak (object- en persoonscontroles) en samenwerkingsketen. Als meest in het oog springende locaties in onze eenheid kunnen worden genoemd het aanmeldcentrum in Ter Apel en de extra begeleiding en toezichtlocatie (EBTL) in Hogeveen. Nog steeds bestaat een substantieel deel van de instroom uit "veilige landers", die ook vaak elders in Europa asiel hebben gevraagd. Deze categorie kenmerkt zich door een hoger incidentpercentage dan de instroom van "niet veilige landers". Inmiddels wordt met een zogenaamd sporenbeleid (categoriseren) als eerste maatregel gepoogd de asielprocedure voor deze categorie te versnellen.

Windparken Groningen – Drenthe

Binnen de beide provincies is een aantal grote windparken in ontwikkeling en uitbreiding die door hun aansluitende karakter of de relatief beperkte geografische afstand tussen de parken een grote mate van samenhang kennen.

Het betreft de windparken Drentse Monden/Oostermoer (Aa en Hunze en Borger-Odoorn), N33 (Veendam, Midden-Groningen en Oldambt) en Delfzijl-Zuid/Geefswear (Delfzijl en grenzend aan Oldambt).

Omtrent deze parken bestaan grote tegenstellingen tussen initiatiefnemers en tegenstanders, waarbij door sommigen buitenwettelijke actiemiddelen niet worden geschuwd. De gespannen verhoudingen en actiemiddelen vormen zo een reële bedreiging voor de openbare orde en de rechtsorde.

Het jaar 2018 vormde een kantelpunt, toen de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State bij beroepsprocedures in hoogste instantie met haar uitspraken de beletselen tegen de aanleg heeft weggenomen. De start van de aanleg van de parken, de gespannen verhoudingen én het uitgeput zijn van verdere juridische mogelijkheden kunnen aanleiding geven tot incidenten op het vlak van de openbare orde, samenlevingsopbouw en de rechtsorde.

Dit bracht een intensivering in de werkzaamheden van de ketenpartners met zich mee, zowel zelfstandig en in samenwerking met elkaar. Daartoe zijn in de afgelopen jaren al een SGBO Windenergie Noord-Nederland, Bijzondere Driehoeken (Aa en Hunze/Borger-Odoorn; N33/Drentse Monden/Oostermoer) en een specifieke OM-taakaccenthouder Windparken actief geworden. Voorzienbaar is dat de start van de aanleg van de windparken ook een substantieel beslag gaat leggen op de beschikbare politiecapaciteit.

Aardbevingen

Een aanzienlijk deel van de provincie Groningen wordt getroffen door aardbevingen als gevolg van gaswinning. Aardbevingen leiden tot stress, zorgen, het gevoel van onveiligheid en schade aan huizen, gebouwen en infrastructuur. Een aantal inwoners heeft meervoudige schade aan hun huis en een groot aantal woningen moet worden versterkt of gesloopt en herbouwd. Een aanzienlijk aantal voelt zich thuis niet veilig. Zo'n 10.000 bewoners hebben stress-gerelateerde gezondheidsklachten, wat een grote invloed heeft op hun gevoel van veiligheid.

Er zijn veel partijen betrokken bij de aardbevingsproblematiek zoals gemeenten, Centrum voor Veilig Wonen, bedrijven (Shell, NAM), Ministerie van Economische Zaken, aannemers, zorginstanties, kerken, woningbouwverenigingen, huisartsen, Veiligheidsregio, provincie, enz.

Er bestaat een kans dat er een aardbeving komt met mogelijk grote gevolgen voor inwoners en hun leefomgeving. Het is belangrijk om samen met hulpdiensten en inwoners voorbereid te zijn op het risico van een zware aardbeving. Zo heeft in november 2018 een grote driedaagse uitvoeringsoefening plaatsgevonden, waarbij samen met burgers is geoefend op mogelijk te verwachten scenario's.

Afgezien van de directe veiligheid voor mensen door de schade aan gebouwen, zijn de veiligheidspartners in 2018 geconfronteerd geweest met betogingen waarbij de emoties hoog opliepen. Elke gebeurtenis en nieuwe beving leveren nieuwe reacties op, waarmee ook de komende periode rekening gehouden moet worden.

2. NOORDELIJKE VERTALING LANDELIJKE VEILIGHEIDSTHEMA'S

2.1 Cybercrime

Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn meer en meer in opkomst. Dit leidt tot een verschuiving van de criminaliteit.

Cybercrime is een vorm van criminaliteit waarbij de strafbare delicten worden gepleegd mét en gericht zijn óp een ICT middel: bijvoorbeeld hacken en (D)DoS aanvallen. Gedigitaliseerde criminaliteit zijn delicten die worden gepleegd mét een ICT middel maar die niet zijn gericht óp een ICT middel: bijvoorbeeld phishing (oplichting), zogenoemde marktplaatsfraude, bedreigingen via Twitter, identiteitsfraude via Facebook, voorhanden hebben/uitwisselen van digitale kinderporno enzovoort.

Opsporing van deze strafbare feiten is een tijdrovende zaak en vergt meer tijd dan de "klassieke" misdrijven. Dit komt vooral doordat het achterhalen van de daders veelal gepaard gaat met diverse zogenaamde Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB-)verzoeken bij de diverse providers. Veelal eindigt het spoor, doordat men in het buitenland uitkomt. Toch zijn er ook vele voorbeelden van cybercrime die meer gerelateerd zijn aan relaties en wel op te sporen zijn, zoals huiselijk geweld, pesterijen, baldadigheid en experimenteergedrag van pubers.

De politierechter heeft in november een zittingsdag gehouden, waarin acht verdachten uit Groningen, Friesland en Drenthe terecht hebben gestaan op verdenking van computervredebreuk. Het OM heeft meerdere partijen, zoals data- en IT-bedrijven, verzekeraars en bedrijvenvereniging uitgenodigd de dag bij te wonen. Met deze zaken zoekt het OM samenwerking om op te treden tegen het fenomeen cybercrime.

Vooruitlopend op in 2019/2020 beschikbare komende gelden voor opsporing en preventie heeft de politie actief geparticipeerd in een aantal gremia die erop gericht zijn publiek-private samenwerking in het kader van preventie en tegenhouden te verbeteren. De politie heeft hier overigens geen regisserende taak in. Hooguit kan zij ondersteunen en adviseren. Politie en OM werken aan het vergroten van kennis en expertise.

2.2 Fraude

Er zijn meerdere fraude- en witwasonderzoeken uitgevoerd. Bij het maken van keuzes voor onderzoeken wordt onder meer gekeken naar de maatschappelijke impact en de afpaktmogelijkheden. De politie heeft extra aandacht voor verbinding met in- en externe partners. Zo wordt er nauw samengewerkt met het OM, de Financial Intelligence Unit, Knooppunt Finec, de FIOD, de Belastingdienst, het RIEC en de Sociale Recherche.

Er is binnen de eenheid extra aandacht geschonken aan de aanpak van LMIO zaken (Landelijk Meldpunt Internet Oplichting) en eenvoudige faillissementsfraude. Door het OM zijn themazittingen georganiseerd waarvoor aandacht is geweest in de media.

Binnen het team Financiële Opsporing is een aantal vakgroepen actief waaronder de vakgroep "CryptoCurrency". Collega's van deze vakgroep worden steeds vaker gevraagd om te ondersteunen bij het in beslag nemen van deze digitale munten.

In 2018 is er een aanvang gemaakt met het project crowdfunding. Binnen dit project wordt onderzocht of crimineel geld via deze manier van "lenen" witgewassen wordt in Noord-Nederland. Hierbij wordt samengewerkt met de Kamer van Koophandel en andere partijen binnen de Nationale Politie. Tevens is in samenwerking met de Noordelijke Hogeschool een project gestart onder de naam Cyber Verdienmodel.

2.3 Kinderporno

De aanpak van kinderporno is één van de vijf landelijke speerpunten. In een landelijk project zijn specialistische Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK) ondergebracht binnen de eenheden onder het Team Zeden. Er was landelijk sprake van ruim 31.000 meldingen.

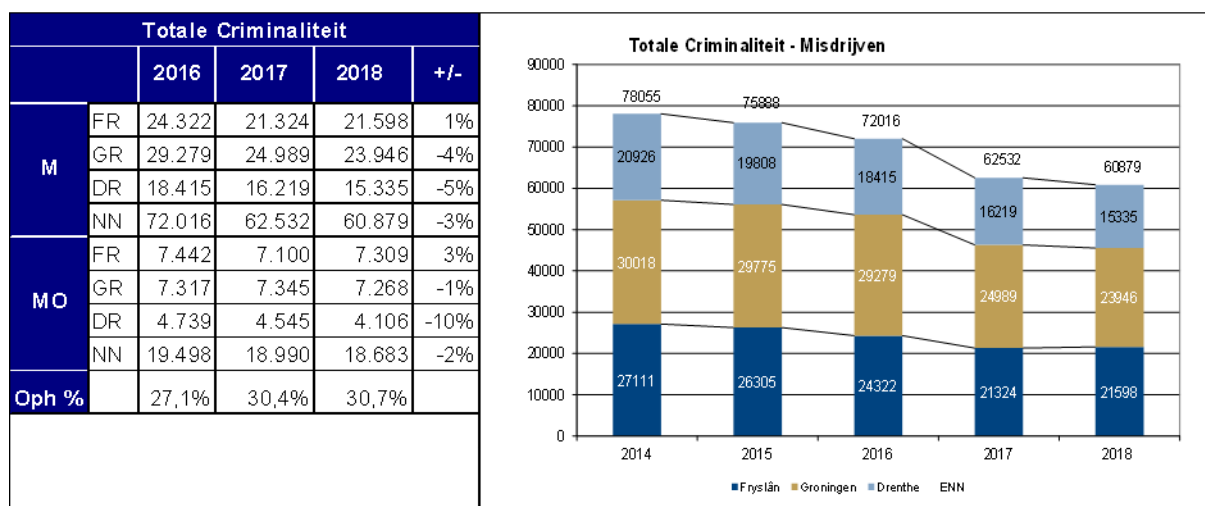
In 2018 zijn 636 interventies gedaan in kinderporno- en kindersekstoerisme onderzoeken. Het TBKK van de eenheid Noord-Nederland nam 93 interventies voor haar rekening. Een onderzoek kindersekstoerisme door een Nederlandse kinderpsychiater in Nepal vergde veel capaciteit van het TBKK Noord-Nederland. Totaal konden door de TBKK's in 41 zaken een totaal van 185 slachtoffers worden geïdentificeerd. Het aanbod van meldingen met een verdenking van kinderpornografische activiteiten blijft groter dan politie aankan. Het aantal meldingen "sexting" steeg in 2018 met 30% ten opzichte van 2017.

3. BIJLAGEN

Bijlage 1: Algemene cijfers criminaliteit Noord-Nederland

Totale criminaliteit

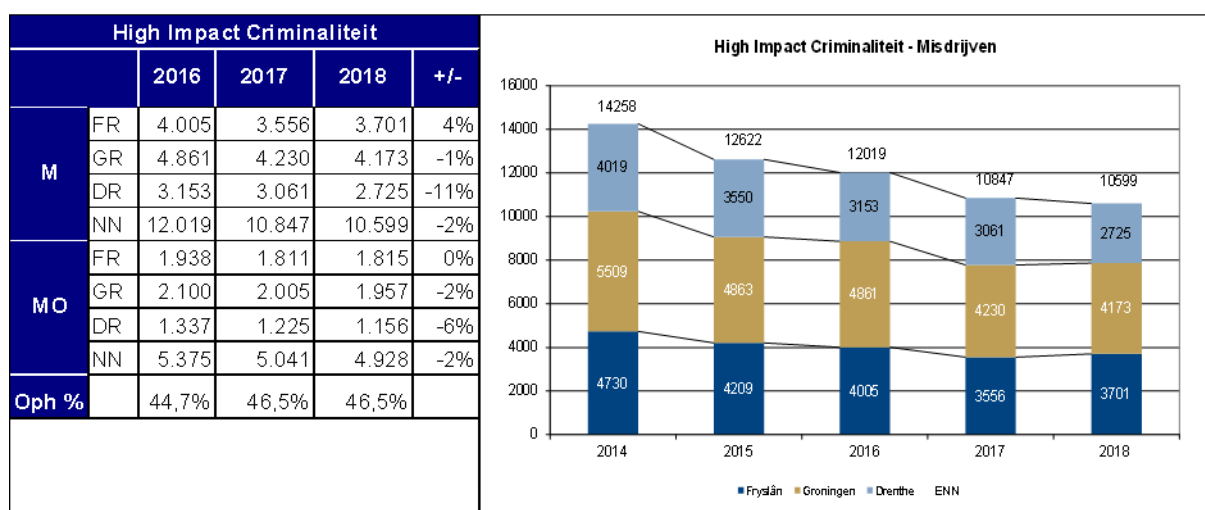
Het totaal aantal geregistreerde misdrijven in Noord-Nederland vertoont een gestage daling.

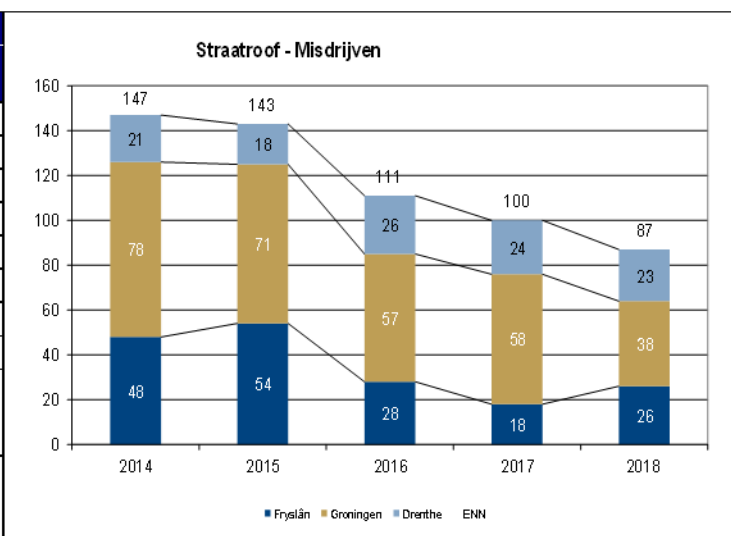
M= misdrijven; MO = Misdrijven opgehelderd

Totaal aantal High Impact Crimes

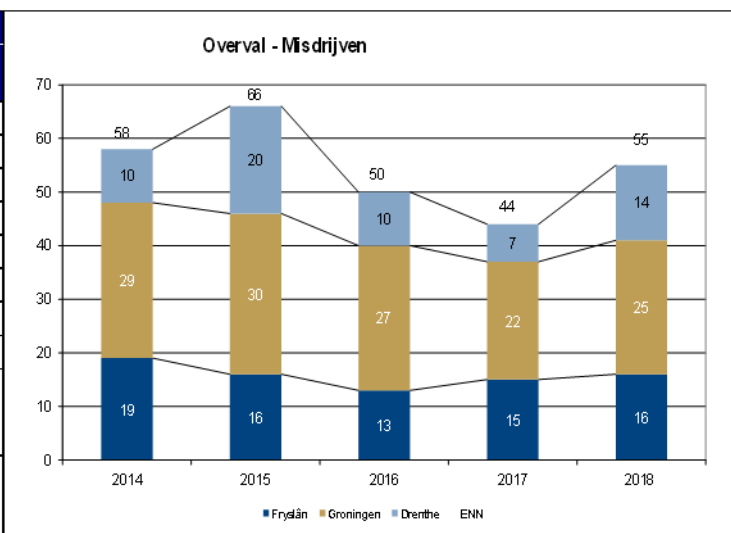
Woninginbraken, straatroof, geweld en overvallen zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij (high impact criminaliteit). Het aantal high impact misdrijven neemt verder af. Woninginbraken is al behandeld als regionaal speerpunt. Onderstaande cijfers voor de andere delicten.

Straatroof - Misdrijven					
		2016	2017	2018	+/-
M	FR	28	18	26	44%
	GR	57	58	38	-34%
	DR	26	24	23	-4%
	NN	111	100	87	-13%
MO	FR	12	4	14	250%
	GR	29	30	17	-43%
	DR	2	10	13	30%
	NN	43	44	44	0%
Oph %		38,7%	44,0%	50,6%	
Doel		46,0%	46,0%	46,0%	

Overvallen - Misdrijven					
		2016	2017	2018	+/-
M	FR	13	15	16	7%
	GR	27	22	25	14%
	DR	10	7	14	100%
	NN	50	44	55	25%
MO	FR	4	11	11	0%
	GR	24	14	17	21%
	DR	9	5	10	100%
	NN	37	30	38	27%
Oph %		74,0%	68,2%	69,1%	
Doel		55,0%	55,0%	55,0%	

Bijlage 2: Cijfers politie en Openbaar Ministerie 2018

Cijfers Politie

Algemeen	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal misdrijven geregistreerd door de politie	60.959	62.149	71.941	75.904	77.687	83.847
Aantal afgehandelde verdachten door de politie	18.822	19.091	19.538	21.963	25.816	24.452

Jeugd en veiligheid	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Alle criminele jeugdgroepen aangepakt	100%	0	0	0	0	1	0
Aantal meldingen overlast jeugd	afname t.o.v. voorgaande jaren	8.357	9.481	9.322	8.577	9.735	8.016
De kalsbeeknorm, doorlooptijden jeugd < 30 dagen	80%	65%	66%	69%	75%	71%	67%

Geweld en woninginbraken	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal geweldmisdrijven	≤ jaar 2014	6.794	7.018	7.382	7.820	8.631	9.121
Ophelderingspercentage geweld	-	64%	65%	64%	72%	74%	78%
Huiselijk geweld	-	2.201	2.388	2.411	2.641	2.922	2.622
Aantal HIC misdrijven, verdeeld:							
- aantal woninginbraken	≤ jaar 2014	3.663	3.666	4.435	4.613	5.437	6.683
- aantal straatroven	≤ 170	87	99	108	136	147	174
- aantal overvallen	≤ 95	55	44	49	69	57	100
Ophelderingspercentage HIC misdrijven, verdeeld:							
- woninginbraken	12,5%	14,4%	12,6%	14,2%	14,6%	14,7%	12%
- straatroven	35%	51%	44,4%	39,6%	39,2%	44,2%	48%
- overvallen	50%	69%	65,9%	74,0%	57,6%	78,9%	49%
Veilige publieke taak, incidenten	≤ jaar 2014	515	470	534	272	134	75
Geweld tegen politieambtenaren, incidenten	≤ jaar 2014	509	561	531	311	387	517

Georganiseerde criminaliteit	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Afgepakt financieel vermogen (bron OM)	€ 12,2 mln	€ 13,8 mln	€ 15,1 mln	€ 7,6 mln	€ 14,1 mln	€ 11,3 mln	€ 15,5 mln
Incasso (bron OM)	€ 4,1 mln	€ 2,0 mln	€ 1,4 mln	€ 1,6 mln	€ 1,7 mln	€ 1,33 mln	nb
Hennep plantages geruimd	-	?	397	489	486	602	675
(Lopende) onderzoeken Criminele Samenwerkings Verbanden (bron: Monitor VA Politie+OM)	52	63	74	79	79	44	42

Lokale contextgedreven veiligheidsaanpak	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Burgernet:		geen meting mogelijk					
- aantal acties	-		957	1.241	1.378	1401	955
- "hard" succes (direct herleidbaar naar burgernetdeeln.)	-		8,4%	10,9%	9,4%	10%	11%
- aantal burgernetmails	-		1.791	2639	2160	1160	-
- aantal reacties op burgernetmails	-		geen meting		652	531	348
- percentage deelnemers in Noord-Ned	-		10,7%	10,3%	9,9%	9,2%	8,5%

Overige onderwerpen	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Verbetering intake & afhandeling:							
- Reactietijd prio 1	85% < 15 min	82%	82%	80%	77%	80%	78%
- Reactietijd prio 2	90% < 30 min	83%	82%	niet bekend	niet bekend	74%	72%
- Reactietijd landelijke telefoonnummer politie 0900-8844	80% < 20 sec	76%	70%	68%	85%	86%	87%
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften woninginbraak	95%	92%	93%	91%	93%	96%	100%
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften straatroof	95%	93%	97%	89%	97%	96%	nvt
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften overvallen	95%	92%	92%	95%	95%	92%	nvt
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften geweld	90%	92%	93%	91%	91%	nvt	nvt

NB: nieuw Burgernetstelsel genereert nog geen managementinformatie.

Cijfers OM

Jeugd en veiligheid*	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Jeugd (misdrijven)	1043	1298	1409	1396	1.525	1.868
Jeugd (overtredingen-leerplichtwet)	281	290	323	324	408	397
Afhandeling jeugdzaken:						
- via dagvaarding bij de rechter	44%	46%	39%	41%	40%	35%
- afgedaan met een transactie	16%	15%	20%	23%	25%	27%
- andere wijze afgedaan (al dan niet voorwaardelijk sepot, overige)	40%	39%	41%	37%	35%	38%

Geweld*	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal door het OM ontvangen zaken over:							
- seksueel geweld	geen afspraak	250	258	390	349	405	417
- huiselijk geweld	geen afspraak	764	849	691	733	542	976
- VPT/ uitgaansgeweld	geen afspraak	585	653	570	562	450	599
- straatroven	geen afspraak	27	51	58	56	75	88
- overvallen	≤ 99	39	51	63	72	58	74

Woninginbraken*	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal door het OM ontvangen zaken over woninginbraken	geen afspraak	161	152	195	225	93	141

Georganiseerde criminaliteit*	Doel	Jaar 2018	Jaar 2017	Jaar 2016	Jaar 2015	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal lopende criminele samenwerkingsverbanden	44	62	74	72	72	44	42

* Nota bene:

- Cijfers van politie en OM zijn niet één op één vergelijkbaar als gevolg van verschil in registratiedoel en –wijze en cijfers uit de jaren 2013 t/m 2015 zijn ultimo 2016 opgevraagd.

- Door ZSM afgehandelde zaken (technische sepot) tellen vanaf 2019 mee als instroom